

osebnosti, ki bi imela avtoriteto, ugled in oblast. Smo že poročali v našem listu o zborovanju hrvatskih starokatoličanov v Zagrebu, kjer so bile izgovorjene najhujše obtožbe zoper starokatoliškega »škofa« (prejšnjega katoliškega duhovnika) Kalodjera in njegovo najožjo okolico. Opozicionalci v starokatoliški cerkvi so zahtevali posebno komisijo, ki jo naj pošlje ministrstvo pravde in ki naj uradno preišče, koliko denarja je prejela starokatoliška cerkev od države in kdo je ta denar porabil in za kaj. Zadnje nedeljo maja je imela starokatoliška cerkev svoj redni občni zbor v Zagrebu. Na tem cerkvenem zboru je škof Kalodjera ostro napadel svoje nasprotnike v starokatoliški cerkvi ter jih obispal z nelepimi priimki. Hkrati pa je izjavil,

da se radi teh očitkov ne bo podajal pred sodišče. Naposled je bilo sklenjeno, da se vse obtožbe proti Kalodjeru odbijejo, ne da bi se zborovalci spuščali v razpravo o podrobnostih obtožb. Glavni opozicionalci so ali bodo iz starokatoliške cerkve izključeni. S tem pa zmeda v starokatoliški cerkvi ni zmanjšana, marveč povečana. »Škof« Kalodjera sam je izključen iz utrechtske cerkvene zveze, na katero se je opirala njegova oblast. Proti njemu sta nastopila dva druga starokatoliška »škofa«. Opozicija je proti Kalodjeri začela izdajati list, ki vodi ostro borbo. Tako se trije »škofje« grdo napadajo med seboj, hudo obtožujejo, blatijo in v nič devljejo, »verniki« pa ne vedo, kateremu naj sledijo. — Lepa družba!

črtal zborovalcem predlog ljubljanskega župana, naj bi Sadjarsko društvo ustanovilo posebno spominsko kolajno kot najvišje odlikovanje in priznanje zaslužnim sadjarjem, najbolj delavnim sadjarskim podružnicam ter ustanovam, ki podpirajo sadjarstvo. Ta medajla naj bi bila zlata, srebrna in bronasta. Predlog ljubljanskega župana je bil osvojen in osnovan pripravljalni odbor za Pirčevo spominsko kolajno.

Predsednik društva g. Priol se je zahvalil ljubljanskemu županu za skrb za naše sadjarje in omenil, da bo društvo podarilo svojemu prvemu predsedniku g. Martinu Humečku za njegovo 70 letnico bronasto plaketo, ki bo izročena zaslužnemu jubilanu po posebnem odposlanstvu.

Iz poročila tajnika g. šolskega nadzornika Škulja je razvidno, da je štelo društvo lani 12.168 članov. Lani je bilo ustanovljenih 29 novih podružnic ter jih je vseh 320. Podružnice so imele 39 drevesnic z 31.260 drevesci. Leta 1939 so zasadili člani 38.054 drevesc.

Društveni blagajnik g. Josip Verbič je poročal, da je imelo društvo lani 496.498 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Čisto društveno premoženje znaša 90.049 din (večinoma v blagu). Proračun za 1940 predvideva 352.926 izdatkov in toliko dohodkov.

Po teh poročilih in po običajni razpravi predlogov odbora in posameznih podružnic je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

Občni zbor Sadjarskega in vrtnarskega društva

Zadnje nedeljo se je vršil v Mariboru v dvorani Zadružne gospodarske banke občni zbor za Slov. štajersko najvažnejšega Sadjarskega in vrtnarskega društva. Zastopana je bila nad polovico vseh krajevnih podružnic, katerih je 320. Poleg zadružničnih delegatov so se udeležili občnega zbora predstavniki oblastev. G. bana je zastopal načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Podgornik, ljubljanskega župana referent Anton Gaber, navzoč je bil predsednik Kmetijske zbornice g. Martin Steblovnik, ravnatelj Kmetijskega zavoda v Mariboru inž. Ferlinc in referent za sadjarstvo pri banski upravi Kafol.

Občni zbor je otvoril predsednik društva g. Priol, ravnatelj Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Opozarjal je na dejstvo, da je pri nas še mnogo sadovnjakov skrajno zanemarjenih in da bo treba posvečati za bodoče več skrbi škropljenju sadnega drevja, pravnemu gnojenju, spravljanju in sušenju sadja.

Načelnik banskega kmetijskega oddelka g. Podgornik je po pozdravu navzočih v imenu g. bana podal opis dela banovine v preteklem letu za povzdigo sadjarstva. Banovina je posvečala vso skrb sušilnicam, katerih je 154 v zidavi in za kar prispeva banska uprava po 2000 do 4000 din za vsako. Banovina bo podpirala za bodoče tudi gradnjo zasebnih sušilnic pri posameznih sadjarjih. Ministrski svet je odobril 450.000 din za napravo novih sušilnic. Pospeševala se bo predelava sadja v soki ter meze. Posebno se bo pazilo na zatiranje San-José uši in so že bile lani tozadevno organizirane tri zatiralne postaje: v Mariboru, Ljutomeru in Soboti.

Zastopnik ljubljanskega g. župana g. Gaber je kot predsednik pripravljalnega odbora za postavitve spomenika očetu slovenskega sadjarstva misijonarju Francu Pircu sporočil, da bo zasajen park v ljubljanskem Tivoliju, kakor ga nima nobeno evropsko mesto. V parku bo zasajeno samo naše plemenito sadno drevje in grmičevje. G. referent je pod-

Novice iz domačih krajev

Mašniško posvečenje bodo prejeli. V nedeljo, 7. julija, bodo posvečeni v mašnike mariborski bogoslovci iz V. in IV. letnika. Iz V. letnika: Aužner Mirko od Sv. Jurija ob j. ž., Brezigar Viktor iz Braslovč, Fekonja Franc iz Maribora, Kasesnik Ivan iz Šoštanja, Kolanko Ivan iz Črensovcev, Luskar Jožef od Sv. Vida na Planini, Merc Viktor od Sv. Trojice v Halozah, Povh Ivan iz Trbovelj, Savelli Viljem iz Celja, Savinšek Jožef iz Noveštifte. — Iz IV. letnika: Arh Albert iz Starega trga, Goričan Henrik iz Slov. Bistrice, Kocmut Janez od Sv. Andraža v Slov. goricah, Roblek Peter iz Solčave, Varga Ludovik iz Bogojine. — Istočasno bo posvečen v Ljubljani lavantinski bogoslovec Pajk Janko iz Maribora, ki študira V. letnik bogoslovja na bogoslovni fakulteti vseučilišča v Ljubljani.

Konj ubil otroka. Šestletnega Ivana Oslovnik v Goricah pri Dravogradu je na dan sv. Rešnjega Telesa konj tako hudo brcnil, da je obležal na mestu mrtev.

Izredna smrtna nesreča otroka. V Melju v Mariboru se je zgodila pri Kaufmanovih izredna smrtna nesreča otroka. Vrtnar Kaufman se je podal na delo na vrt, njegova žena pa v mesto in je položila poprej štirimesečno hčerkico v posteljo. Okoli desete ure predpoldne pa je prinesel oče v posteljo 21 mesečnega sinka in ga položil poleg speče deklice. V spanju pa se je prevalil bratec na sestrico in jo zadel.

Železniški premikač hudo ponesrečil. Na mariborskem glavnem kolodvoru je zašel med odbijača dveh vagonov 28 letni premikač Irgolič Franc in obležal s hudimi poškodbami nezavesten. Irgoliča so takoj prepeljali v bolnišnico.

Otrok utonil v mlaki. V Senarski pri Sv. Trojici v Slov. goricah je utonila v mlaki 18 mesečna Marija Ploj, posestniška hčerkica.

Huda nesreča delaveca. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 51 letnega delavca Ivana Beraniča, v katerega je bušil pri eksploziji v tovarni bakra v Slov. Bistrici razstoplejeni

»Dragi prijatelji, sedaj se bomo poslovili! Zadnji-krat se vidimo v tem življenju. Bodite prepričani, da vam bomo mi trije, ki bomo prvi umrli, našli prostor pri Kristusu. Zanj bomo umrli. V tem kraju, kjer vladajo brezbožniki, smo ga ljubili, in sicer tako, da se sami žrtvujemo.«

Utihnili je. Može so drug za drugim molče pristopali k njemu, Alekseju in Petru ter so se s stiskom roke poslovili od njih. Nato so po vrsti zapustili sobo.

Po odhodu mož je v sobi zavlada tišina. Zdelo se je, da je po sobi že vel dih smrti. Vsak izmed navzočih se je zamislil.

Elza Krilova se je stiskala v kot. Glavo je naslanjala na zid. Njene oči so strmele v daljavo.

Nataša se je stiskala k Fedorju. Božala ga je. Od časa do časa se je zagledala v njegov obraz, da bi ga laže ohranila v spominu.

Karina je bila popolnoma strta. Vso je prevzela ena sama grozna misel: mož in sin bosta ustreljena na povelje Klavsa, njenega starejšega sina. Stala je tu, ranjena v svoji duši, v svojem srcu, v svojih mislih. Zdelo se ji je, da jo preganja božja jeza, ker je rodila tako hudobnega človeka.

Aleksej je videl ženino bol. Stopil je k njej in jo objel. To je starki povzročilo še večje muke. Spomnila se je na stare, srečne čase, ki jih je vkljub raznim pre-

izkušnjam preživela ob strani tega dobrega, junaškega moža.

»Dobra moja Karina! Dobra moja Karina!« je ljubeznivo ponavljal Aleksej.

Tudi on se je zamislil v preteklost. Karina mu je bila zvesta družica v veselih in žalostnih dneh. Pred prihodom rdečih je vladala v hiši sreča in zadovoljnost. Potem pa se je vse spremenilo. Starejši sin je pobegnil od doma, postal izdajalec domovine in krvnik.

Aleksej je od časa do časa pogledal Fedorja in Natašo. Srce se mu je stiskalo ob misli, da bo smrt tako kmalu ločila srca, ki sta se ljubila. Pozabil je na svojo žalostno usodo. Spregovoriti jima je hotel, toda ni našel primernih besed. Nazadnje se je obrnil k Nataši in ji ljubeznivo dejal:

»Nataša, od sedaj naprej boš živela pri Karini. In tudi tvoja mati bo ostala tu. Bog in dobri ljudje bodo gotovo skrbeli za vas.«

Pogledal je Natašino mater. Ta je še vedno strmela v daljavo in zdelo se je, da se sploh ne zmeni za to, kar se je dogajalo v sobi.

Čez čas se je Aleksej spet obrnil k Nataši in je nadaljeval:

»Nataša, manj žalosten bi bil, če bi umrl z mislijo, da si postala moja hči.«

»Oh, oče, oče!« je ona vzdihnila.

moral pač poznati in dozdeva se, da so moral purana pomorščaki pripeljati s seboj iz »novega sveta«. S tem je iznova potrjena domneva, da so normanski mornarji še pred 1492 odkrili Ameriko.

Obrača vsakdanjih predmetov. Le malokdo si je na jasnem, kako dolgo in na kakšen način mu rabijo predmeti vsakdanje rabe. Stevilke, ki prihajajo pri tem na dan, so naravnost čudovite. Kaj zmore n. pr. navadno pero, kdaj se utruji, kdaj izgubi svojo sposobnost za pisanje? Odgovor je precej presenetljiv: dobro jekleno pero napiše okrog 670.000 črk in šele potem izgubi, kakor so pokazale točne materialne preizkušnje, svojo pisalno sposobnost. Vsak dan natipkajo pi-

aluminij in mu povzročil hude opekline po obrazu, prsih, rokah in nogah.

Razni ponesrečenci, ki so se zatekli v celjsko bolnišnico. 51 letni dninar Matija Cokan iz Vrbja pri Žalcu je spravljal v gozdu na voz droge. Pri tem se je splasil konj. Cokan je padel in si zlomil nogo ter izpahnil roko. — 22 letna žena delavca, Vida Vrhovšekova iz Trnovelj pri Celju, je padla in si zlomila nogo. — 27 letna žena delavca Korpnik Agata iz Šmiklavža pri Škofji vasi je sekala drva. Pri tem se ji je snela sekira in ji padla na glavo. Dobila je hudo poškodbo. Imenovani ponesrečenci so se zatekli v celjsko bolnišnico.

Padel pod voz in si zlomil nogo. Ivan Zabukovnik, 47 letni hlapec iz Letuša pri Braslovčah, je peljal z blagom naložen voz iz Celja. V Letušu je dohitel voz tovorni avto in zadel vanj. Radi trčenja je padel hlapec pod voz in si zlomil nogo. Poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Bridka posledica igračkanka s puško. Gruškovanjakov 10 letni dečko v Trbovljah je vzel očetovo lovsko puško in ustrelil proti sosedni Furlanovi hiši, kjer je čitala pri oknu 16 letna Furlanova Zinka, katera je bila zadeta v lice in prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

Otrok padel iz tretjega nadstropja in ostal skoraj nepoškodovan. V podstrešni sobici Kocbekove hiše v Kranju stanuje družina čevljarja Jurmana, ki mora skrbeti za devet nedoraslih otrok. Zadnje dni se je zgodila nesreča, da je padla dveletna Jermanova hčerkica iz tretjega nadstropja. Najprej je priletelo dekletce na stekleno streho, ki je 9 m globoko pod oknom, od tod pa je padlo še 3 m v globino na cementna tla. Vsi, ki so bili priča groznemu prizoru, so bili uverjeni, da je obležal otrok pri padcu 12 m globoko mrtev. Na pregled deklice poklicani zdravnik je ugotovil, da je dobila le neznatne praske, sicer pa je čudežno ostala nepoškodovana.

Nesreča radi splašenih volov. Posestnici Frančiški Potočnik iz Bukovice v Selški dolini na Kranjskem so se splašili voli. Ženska je skočila pred vole, da bi jih zaustavila. Eden od volov pa je pritisnil Potočnikovo z vso silo k drevesu in jo je hudo poškodoval.

Kaj je s cesto Maribor—Fram? Z velikim veseljem je prebivalstvo na celi črti od Maribora preko Hoč, Slivnice in Frama sprejelo obvestilo gradbenega ministra g. dr. Mihe Kreka, da je ministrski svet odobril kredite za preureditev državne ceste Maribor—Fram na ta način, da se dela izvršijo v lastni režiji. Nas, katerim je ta cesta glavna prometna žila, izredno zanima, ali se bo že prav kmalu pričelo z delom ali ne. O tej stvari se

je toliko pisalo in govorilo, da danes — odkrito povedano — skoro nihče več ne verjame raznim poročilom, dokler ne bodo zapeli krampi in lopate na tej cesti. Ponavljamo še enkrat, da menda v vsej Jugoslaviji, posebno pa pri nas v Sloveniji, trenutno ni nobena državna cesta v takem stanju, kakor je ravno cesta Maribor—Fram. Letošnje deževno vreme je kotanje in jame na tej prometni cesti še bolj poslabšalo. Cesta je taka na nekaterih mestih, da še kmečki vozovi riskirajo osvine, ako peljejo po tej cesti. Če se cesta ne bo kmalu predrugačila, bo baje tudi mestni avtobusni promet iz Maribora moral prenehati. To bi bil za te kraje hud udarec. Koliko je bilo že odposlanstev radi te ceste pri g. ministru, pri g. banu in raznih drugih kraji, ali vendar se do danes še ni pojavila niti ena lopata, niti eno orodje, s katerim bi se dal znak, da se je z delom pričelo. Ne razumemo tega, kako je ravno na tej cesti mogoča taka izjema! Pogosto čitamo, da se dela na drugih cestah v naši banovini tako naglo oddajajo in tako nujno začnejo, samo za to našo glavno cesto, ki veže severni del Slovenije z notranjostjo države in z Ljubljano, pa vlada tako pretirana malomarnost. Ljudje bomo izgubili vsako zaupanje v besede predstavnikov, ako se ne začne takoj z delom! Zvedeli smo, da je baje že sestavljen režijski odbor, ki bo vodil in nadziral ta dela. Mi pa pravimo: Dajte raje začeti z delom, da bo narod potolažen!

Nova tovarna v Dravski dolini. Bivši narodni poslanec in veleindustrijalec ter trgovec g. Benko Josip iz Murske Sobote je kupil v Bistrici pri Limbušu posestvo g. Pajenk Franca, trgovca iz Žalca. To posestvo leži ob potoku in hudourniku Bistrica, v bližini železniške postaje Bistrica. Na tem posestvu namerava graditi industrijalec g. Benko novo moderno tovarno mesnih izdelkov. Ker je vodotok hudournika Bistrica zelo močan, se bavi g. Benko tudi z mislijo, da si napravi na tem vodotoku tudi elektrarno. Poleg tega se bo napravil tudi nov moderen vodovod iz pohorskih voda, tako da bi v Bistrica in okoliške hiše bile preskrbljene z dobro pitno vodo. Lega nove tovarne je zelo ugodna, ker leži zemljišče izven gostega naselja in je za mesno industrijo ta prostor kakor nalašč. Ker je kupna pogodba že potrjena, namerava g. Benko še letos pričeti s predpripravi za to novo veliko podjetje.

Nov most izročen prometu. Čez Bolsko v Predorju so izročili zadnje dni prometu nov most, ki bo posebno dobrodošel prebivalstvu občine Sv. Jurij ob Taboru.

Nov vodovod v Studenicah pri Poljčanah. Na pobudo domačega g. župnika Čedeja so

ob
reumi

poskusite 1—2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“jev Aspirin.

Op. reg. pod št. 37697 od 22. XII. 1938.

začeli lansko jesen v Studenicah graditi vodovod. Vodo so zajeli vzhodno od trga pod Golnikom. Izvirek daje tudi v suši 20 litrov vode na minuto, to je okrog 29.000 litrov dnevno. Celodnevna uporaba vode je preračunana doslej na največ 10.000 litrov. Delo je izvršil v lastni režiji Higijenski zavod v Ljubljani, ki je tudi prispeval za prepotrebno napravo 23.000 din. Podpora je dala tudi banovina v znesku 20.000 din, občina je prispevala 3000 din, 14.000 din pa so zbrali domačini.

Dve novi pošti. S 1. junijem sta začeli poslovati dve novi pošti v št. Lenartu pri Veliki Nedelji in na Hajdini pri Ptujju.

Čebelarjem, bralcem »Slov. gospodarja«, poročamo sledeči redki primer: Lani v jeseni so neznani malopridneži odnesli v Sp. Porčiču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah Adolfu Čeh panj čebel. Vrli Dolf bi prebolel izgubo težkega panja, ko ga ne bi vznemirjalo praznoverje, razširjeno med našim ljudstvom, da dotični, ki so mu ukradene čebele, nima več sreče pri čebelarenju. Toda, kdo bi verjel, da to praznoversko pravilo za našega Dolfeta očitno ne velja, kajti pretekli mesec mu je dal en panj čebel v teku enega tedna tri močne roje.

Spomladanski ljubljanski velesojem je bil preložen za nedoločen čas. Vrnil se bo pozneje, ko se bo mednarodni položaj nekoliko umiril.

salni stroji pod pridnimi rokami na tisoče črk. Računi so pokazali, da jih natipkajo v desetih letih okroglo 180 milijonov. Dober podplat vemo ceniti posebno pozimi v snegu in mrazu ter v odjugi. Ali pa smo kdaj pomislili, koliko zdrži takšen podplat? Prelzkušnja je pokazala, da zmore okrogel milijon korakov, ali z drugimi besedami: lahko bi pešali z novimi podplati iz Ljubljane v Beograd in šele tedaj, ko bi bil že dober kos poti nazaj, bi jih morali obnoviti. Kdaj se krušni nož izrabljuje tako, da ga je treba spraviti med staro železo? V splošnem šele po 15 letih, če ga gospodinja prav pridno uporablja, toda v gospodinjstvu dveh, treh oseb zdrži še neprimeren daljši čas.

»Že leta sem nimamo duhovnikov, da bi nam pomagali živeti in umreti. Sami krstimo svojo deco. Ni duhovnikov, da bi blagoslovili mlade pare. A kljub temu smo ostali zvesti Kristusu in če hočeš postati Fedorjeva žena, vaju bom jaz blagoslovil.«

»Fedor, hočem biti tvoja žena!« je izjavila Nataša.

»Nataša, istočasno boš moja žena in vdova!« se je bridko nasmehnil Fedor.

Aleksej je stopil k mladima in je združil njuni desnici ter dejal s tresočim glasom:

»Blagoslavljam vaju, draga otroka, ki bosta šele po smrti srečna!«

13.

Klavns je izdal povelje, da noben konjenik ne sme v vas, razen straže v hiši vaškega sovjeta in v hiši ubitega predsednika Šubina, v kateri se je sam nastanil z namenom, da bi v njej prebil ostanek dneva in noč. V tem času je hotel preurediti vaški sovjet, naslednjega jutra pa se z avtom vrniti v Odeso.

Konjeniki so posedali okrog vasi, in sicer v neposredni bližini hiš.

Karanzin, Askalov in drugi člani sovjeta so se prejšnjo noč skrivali na polju in se tresli ob misli, da jih bodo vaščani odkrili in pobili. Po prihodu rdečih pa so prilezli iz skrivališč. Javili so se pri vojakihi, na kar so bili odvedeni pred Klavnsa.

Po prihodu v vas je Klavns postavil Karanzina za predsednika vaškega sovjeta. Vedel je, da je ta bil Šubinova desna roka in je mislil, da bo najbolj primeren za njegovega naslednika.

Tako je Karanzin postal gospodar tistih, ki so ga po izbruhu upora iskali, da bi ga ubili. In ta bivši cerkovnik, krivoprisežnik, izdajalec ni vedel, kako bi se izkazal Klavnsu hvaležnega.

Sklenil je, da bo prav tako brezobzirno postopal z vaščani kot Šubin.

Proti večeru je v spremstvu nekoliko konjenikov odjezdil proti Aleksejevemu domu po talce; Fedor je bil namreč obvestil Klavnsa, da jih bo našel tam.

Bahato je stopil v sobo. Aleksej, Fedor in Peter so takoj vstali.

Karina in Nataša sta se komaj premagali, da nista zakričali od groze.

Vsi so molče strmeli v Karanzina in čakali na to, da spregovori.

Ta je premeril vsakega izmed navzočih od pet do glave, potem pa je samozavestno rekel:

»Jaz sem predsednik vaškega sovjeta in imam nalog od ljudskega komisarja iz Odesa, da privedem k njemu tri talce, ki bodo zjutraj ustreljeni.«

»Tu smo!« je mirno rekel Fedor. »Pelji nas pred komisarja!«